

Володимир АНДРУСЕВИЧ, Андрій МАРЦУН, Марія КОНДРЯ

здобувачі освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

Науковий керівник – Петро МИКИТЮК, д-р. екон. наук,

професор, професор кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу

Західноукраїнського національного університету

УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Динамічні зміни зовнішнього середовища, зростання рівня ризиків та невизначеності вимагають від підприємств постійного вдосконалення системи управління, пошуку нових підходів до організації діяльності та підвищення здатності швидко адаптуватися до сучасних викликів. У таких умовах традиційні методи управління часто виявляються недостатньо ефективними, що обумовлює необхідність впровадження інноваційних управлінських рішень. Управлінські інновації являють собою впровадження нових методів, інструментів, технологій та підходів до управління організацією, спрямованих на підвищення ефективності її функціонування та забезпечення конкурентоспроможності. До основних видів управлінських інновацій належать організаційні, інформаційні, кадрові, цифрові та стратегічні інновації. Їх застосування дозволяє удосконалювати бізнес-процеси, оптимізувати використання ресурсів, покращувати систему комунікацій і підвищувати якість управлінських рішень.

Особливу роль управлінські інновації відіграють у забезпеченні адаптивності організації до змін зовнішнього середовища. Завдяки використанню сучасних методів менеджменту, цифрових технологій, автоматизації процесів та гнучких моделей управління організації отримують можливість швидше реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, потреб споживачів і конкурентного середовища. Це сприяє формуванню стійких конкурентних переваг, зміцненню ринкових позицій та забезпеченню довгострокового розвитку. Впровадження управлінських інновацій

позитивно впливає на результативність діяльності організації через підвищення продуктивності праці, скорочення витрат, покращення координації між структурними підрозділами та стимулювання інноваційної активності персоналу. Ефективна система управління інноваційною діяльністю створює передумови для підвищення конкурентоспроможності організації та забезпечення її стабільного функціонування навіть в умовах високої нестабільності та невизначеності.

Формування конкурентних переваг організації в сучасних умовах значною мірою залежить від ефективності інноваційного управління. Впровадження управлінських інновацій сприяє підвищенню адаптивності організації до змін зовнішнього середовища, оптимізації внутрішніх процесів та забезпеченню стабільного розвитку. Особливого значення набувають механізми, спрямовані на удосконалення бізнес-процесів, цифровізацію управління, розвиток кадрового потенціалу та застосування сучасних методів менеджменту. Саме ці напрями формують основу для створення стійких конкурентних переваг організації (табл. 1).

Таблиця 1

Основні механізми формування конкурентних переваг організації в умовах інноваційного управління

Напрямок формування конкурентних переваг	Характеристика механізму	Результат для організації
Удосконалення бізнес-процесів	Оптимізація процесів діяльності, скорочення зайвих операцій, підвищення швидкості виконання робіт	Зниження витрат, підвищення продуктивності та ефективності діяльності
Удосконалення організаційної структури	Формування гнучкої структури управління, чіткий розподіл функцій та відповідальності	Покращення координації роботи та швидкості прийняття управлінських рішень
Цифровізація управління	Впровадження інформаційних систем, автоматизації процесів, цифрових платформ та аналітичних інструментів	Підвищення точності управлінських рішень і оперативності управління

Напрямок формування конкурентних переваг	Характеристика механізму	Результат для організації
Використання сучасних методів менеджменту	Застосування стратегічного, процесного, проєктного та інноваційного підходів до управління	Посилення конкурентоспроможності та адаптивності організації
Розвиток інноваційного потенціалу персоналу	Навчання працівників, мотивація до інноваційної діяльності, розвиток професійних компетенцій	Підвищення інноваційної активності та якості роботи персоналу
Підвищення клієнтоорієнтованості	Аналіз потреб споживачів, удосконалення сервісу та комунікації з клієнтами	Зростання лояльності клієнтів і зміцнення ринкових позицій організації
Гнучкість управління в умовах нестабільності	Швидка адаптація до змін зовнішнього середовища та ризиків	Забезпечення стабільності функціонування та довгострокових конкурентних переваг

Джерело. Сформовано на основі [2]

Інноваційне управління виступає важливим інструментом забезпечення конкурентоспроможності організації в умовах нестабільності. Використання сучасних управлінських підходів, цифрових технологій та механізмів удосконалення діяльності дозволяє організації ефективніше реагувати на зміни зовнішнього середовища, підвищувати результативність роботи та формувати стійкі конкурентні переваги. Це створює передумови для довгострокового розвитку та зміцнення позицій організації на ринку. Сучасне ринкове середовище характеризується високим рівнем динамічності, економічної нестабільності та посиленням конкурентного тиску, що суттєво впливає на діяльність організацій і систему управління ними. Постійні зміни зовнішніх умов господарювання, технологічні трансформації, коливання попиту та зростання ризиків формують потребу у впровадженні ефективної системи управління інноваційною діяльністю. У таких умовах саме

інновації стають важливим інструментом забезпечення стабільності функціонування організації, її адаптивності та здатності підтримувати конкурентні позиції на ринку.

Вплив зовнішніх ризиків і невизначеності змушує організації переглядати традиційні підходи до управління та орієнтуватися на більш гнучкі моделі організації діяльності. Ефективне управління інноваційною діяльністю передбачає не лише впровадження нових технологій чи методів роботи, але й здатність оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, прогнозувати можливі ризики та швидко адаптувати внутрішні процеси до нових умов. Саме тому особливого значення набувають стратегічне управління, цифровізація бізнес-процесів, автоматизація управлінських функцій та використання сучасних інформаційних систем. Важливу роль у забезпеченні стійкості організації відіграє формування інноваційної культури та розвиток кадрового потенціалу. Підвищення професійної компетентності працівників, стимулювання ініціативності та підтримка інноваційної активності персоналу створюють передумови для ефективного впровадження управлінських інновацій. У результаті організація отримує можливість швидше адаптуватися до змін ринкового середовища, мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів і забезпечувати безперервність своєї діяльності навіть в умовах високої нестабільності.

Список використаних джерел:

1. Інноваційний розвиток підприємства. Підручник / за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. Микитюка П. П. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 320 с. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/items/11b3a633-e142-46ec-a354-058b6902a925>
2. Микитюк П., Микитюк Ю. Інвестиційний менеджмент. Підручник: Тернопіль. «Університетська думка». 2025. 320 с. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/56768>